

Sygn. akt I PK 53/18

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa

1) Ogólnopolskiego Związku Zawodowego B. [...] w K. na rzecz A. R.,

2) Ogólnopolskiego Związku Zawodowego P. [...] w K. na rzecz E. G.,

przeciwko [...] Szpitalowi Klinicznemu [...] w K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 6 listopada 2018 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w K.

z dnia 14 września 2017 r., sygn. akt VII Pa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i odstępuje od obciążania strony pozwanej kosztami zastępstwa
procesowego strony powodowej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z 14 września 2017 r., sygn. akt VII Pa [...],
w wyniku rozpoznania apelacji strony pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w K.
z 22 listopada 2016 r., sygn. akt IV P [...], umorzył postępowanie apelacyjne
w sprawie z powództwa Ogólnopolskiego Związku Zawodowego P. [...] w K.
na rzecz G. G. (pkt I), oddalił apelację w sprawach z powództw Ogólnopolskiego
Związku Zawodowego B. [...] w K. na rzecz A. R. oraz Ogólnopolskiego Związku

Zawodowego P. [...] w K. na rzecz E. G. i D. K. (pkt II); rozstrzygając o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt III i IV).

Pozwany - [...] Szpital Kliniczny [...] w K. zaskarżył powyższy wyrok Sądu Okręgowego w części – to jest w zakresie rozstrzygnięcia z pkt II dotyczącego oddalenia apelacji pozwanego w sprawach z powództw stron powodowych na rzecz A. R. i E. G. oraz pkt III. Zarzucono naruszenie prawa materialnego, to jest: (-) błędną wykładnię art. 9 § 1 k.p. polegającą na przyznaniu wszystkim postanowieniom Porozumienia z dnia 24 czerwca 2010 r. w sprawie zawieszenia stosowania niektórych przepisów prawa pracy waloru normatywności, pomimo że w zakresie pkt 3-10 Porozumienie to nie znajdowało wymaganego oparcia na ustawie; (-) błędną wykładnię art. 9¹ § 1 k.p. polegającą na uznaniu, że zawartym w Porozumieniu o zawieszeniu stosowania przepisów prawa pracy postanowienia, na mocy których dokonywana jest zmiana zawieszanych regulacji przysługuje walor normatywności; (-) niewłaściwe zastosowanie art. 77² § 6 k.p. w związku z § 36 Regulaminu wynagradzania z 15 czerwca 2010 r., czego konsekwencją było uznanie, że na mocy porozumienia o zawieszeniu stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy dopuszczalna jest merytoryczna zmiana przepisów prawa pracy (Regulaminu wynagradzania) bez zachowania procedury przewidzianej dla zmiany tych przepisów; (-) niewłaściwe zastosowanie normy wynikającej z art. 9¹ § 3 zdanie drugie k.p. w związku z art. 77² § 6 k.p. w związku z § 10 ust. 5 Regulaminu wynagradzania polegające na ich niezastosowaniu, a w konsekwencji nieuznaniu, że w związku z zawieszeniem Regulaminu wynagradzania w całości na okres 3 lat, przed jego wejściem w życie (a więc niestosowaniem jego postanowień z mocy prawa), prawo pracodawcy do wypłacania wynagrodzenia zasadniczego nieodpowiadającego poziomowi zaszeregowania przysługiwało pracodawcy od dnia zakończenia okresu zawieszenia Regulaminu wynagradzania przez okres kolejnych 3 lat; (-) z ostrożności procesowej, na wypadek uznania, że wszystkie postanowienia Porozumienia stanowiły przepisy prawa pracy — niewłaściwe zastosowanie § 10 ust. 5 Regulaminu wynagradzania przez jego pominięcie przy ustalaniu wysokości niewypłaconego wynagrodzenia za okres od czerwca 2012 r. do czerwca 2013 r.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie szeregu istotnych zagadnień prawnych, a mianowicie: (-) jaki jest przedmiotowy zakres oparcia na ustawie postanowień porozumienia o zawieszeniu stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy określonego w art. 9¹ § 1 k.p., określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy — w szczególności jaki jest dopuszczalny zakres przedmiotowy porozumienia zbiorowego, dla którego jedynym oparciem na ustawie w rozumieniu art. 9 § 1 k.p. jest norma określona przepisem art. 9¹ § 1 k.p.; (-) czy dopuszczalne jest zawarcie w porozumieniu, o którym mowa w przepisie art. 9¹ § 1 k.p. postanowień nie dotyczących zawieszenia stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy, a w przypadku odpowiedzi twierdzącej - czy takim postanowieniem zawartym w porozumieniu o zawieszeniu stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy, określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy, w przypadku braku ich oparcia na ustawie na innym przepisie prawa powszechnie obowiązującego, przysługuje walor normatywności; (-) jaki skutek ma zawarcie porozumienia o zawieszeniu stosowania regulaminu wynagradzania w okresie pomiędzy podaniem go do wiadomości pracowników, a jego wejściem w życie? Czy zawieszenie regulaminu wynagradzania na mocy porozumienia określonego w art. 9¹ § 1 k.p. w powyższym terminie powoduje równocześnie zawieszenie biegu terminu dwutygodniowego od dnia podania go do wiadomości pracowników, czy też termin ten będzie dalej, a zawieszenie regulaminu wynagradzania ma faktyczny skutek dopiero od dnia upływu tego terminu?

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, a także o zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Na wypadek nieprzyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący wniósł, na zasadzie art. 102 k.p.c., o nieobciążanie go kosztami procesu.

Strona powodowa, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania, lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien zatem wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z wymienionych w tym przepisie okoliczności, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Wymogi te mają na celu umożliwienie wyboru jedynie takich spraw, które powinny zostać rozpoznane przez organ najwyższego szczebla sądownictwa ze względu na interes publiczny.

Skarżący wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej uzasadnił występowaniem w sprawie istotnych zagadnień prawnych.

Jeżeli chodzi o przesłankę przedsądu określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. (występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego), zagadnienie to powinno dotyczyć kwestii prawnych budzących rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Z kolei istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467; z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468). Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania skargi kasacyjnej przez Sąd Najwyższy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243, czy z 6 czerwca 2012 r., I UK 113/12, LEX nr 1675224). Tym samym w sprawie nie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 marca 2015 r., I PK 4/15, LEX nr 1661934).

Odnosząc się do kwestii prawnych wskazanych przez skarżącego, należy zauważyć, że Sąd Najwyższy wypowiedział się co do tych zagadnień w wyroku z dnia 1 marca 2018 r. w sprawie o sygn. akt I PK 168/17 (LEX nr 2486196), wydanym w sprawie, w której występowały analogiczne okoliczności faktyczne i problemy prawne. W wyroku tym Sąd Najwyższy zaakceptował dominujące w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko (zob. orzeczenia powołane w uzasadnieniu wyroku I PK 168/17), że wymagane „oparcie ustawowe” należy rozumieć szeroko jako wskazanie w ustawie (wyraźne lub wyinterpretowane) możliwości zawarcia porozumienia zbiorowego, nawet bez bliższego jego określenia. Odnosząc ten pogląd do wykładni art. 9¹ § 1 k.p., Sąd Najwyższy stwierdził, że z językowego brzmienia tego przepisu nie wynika, aby przedmiot porozumienia ograniczał się tylko do bezwzględnej zgody organizacji związkowej na zawieszenie stosowania regulaminu wynagradzania. Zawieszenie stosowania regulaminu może być połączone z przyznaniem pracownikom określonych świadczeń (rekompensat), co będzie stanowiło integralną część porozumienia o zawieszeniu stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy. Sąd Najwyższy wyjaśnił także, że w takiej sytuacji przyznanie waloru normatywnego jedynie postanowieniom zawieszającym stosowanie regulaminu byłoby pogwałceniem zasady lojalności i uczciwości kontraktowej przez uwolnienie pracodawcy od zobowiązania, które stanowiło warunek strony związkowej, od którego uzależniono zawarcie porozumienia. Ponadto Sąd Najwyższy stwierdził, że porozumienie, o którym mowa w art. 9¹ k.p., może przybrać formę, w której modyfikuje się w okresie zawieszenia określone prawa wynikające z regulaminu wynagradzania oraz że także w tym elemencie porozumienie posiada walor normatywny. Co do skutku zawarcia porozumienia o zawieszeniu stosowania regulaminu wynagradzania w okresie między podaniem regulaminu wynagradzania do wiadomości pracowników a jego wejściem w życie, Sąd Najwyższy przyjął, że zawieszenie stosowania regulaminu jeszcze przed jego wejściem w życie wywiera taki skutek, że z dniem ogłoszenia wchodzi on w życie i jednocześnie z tym dniem jego stosowanie ulega zawieszeniu.

Skoro Sąd Najwyższy udzielił odpowiedzi na wszystkie zagadnienia prawne sformułowane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej w powołanym wyżej

wyroku z dnia 1 marca 2018 r., a jednocześnie skarżący nie wskazał nowych okoliczności uzasadniających zmianę wykładni przepisów prawa przyjętej dotychczas w orzecznictwie Sądu Najwyższego, nie ma potrzeby rozstrzygania ich ponownie.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówiono przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Uwzględniając wniosek skarżącego i wskazane w skardze okoliczności, Sąd Najwyższy na podstawie art. 102 k.p.c., odstąpił od obciążania skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego ze względu na jego trudną sytuację finansową.